

UČENJE ZA ŽIVLJENJE MED ŠOLSKIMI IN OBŠOLSKIMI DEJAVNOSTMI / Irena Kašman / OŠ Neznanih talcev Dravograd

Parafrazirano misel modreca Seneke »Ne učimo se za šolo, temveč za življenje.« si je tudi naša šola izposodila kot vizijo, ki smo jo začrtali učitelji skupaj z učenci in njihovimi starši. Pomembno se nam namreč zdi, da s svojim zgledom in delom pripravimo učence na življenje, v katerem se bodo znali z znanjem in izkušnjami spoprijeti s težavami v današnjih družbenih razmerah. Hkrati dajemo velik poudarek dobrim in pozitivnim medsebojnim odnosom ter krepitvi pozitivne samopodobe. Naš cilj pa je tudi učence vzgojiti v dobre in uspešne državljane, ki bodo znali ceniti svojo domovino in se v njej izkazati s svojim delom, znanjem in obnašanjem.

UČENJE ZA ŽIVLJENJE ZNOTRAJ ŠOLSKEGA KURIKULA

Znanje učencev nikakor ne bi smelo biti zgolj površinsko, nepovezano, faktografsko nizanje podatkov in učenje na pamet, pač pa bi moralo imeti predvsem in zgolj uporabno vrednost, kar bi moral upoštevati učno-vzgojni načrt že v osnovi.

Učitelji imajo še vedno premalo avtonomije pri svojem delu, so preobremenjeni s formalnimi cilji, prav tako pa jim primanjkuje časa za pripravo in izvedbo kvalitetnega pouka, kar med drugim pomeni tudi premalo časa za utrjevanje in uporabo učne snovi v konkretnem, vsakdanjem življenju.

Učenec naj bi pridobil znanje z razumevanjem in znanje, ki spodbuja kritično mišljenje ter razvija osebnost kot celoto, torej intelektualno, emocionalno, motorično in socialno, hkrati pa naj bi šolski sistem izobrazil in vzgojil kritičnega in

samozavestnega človeka. Takšni razgledani posamezniki so sami po sebi konkurenčni drugim, najbolj iskani in tudi najbolj potrebni naši družbi. Učenci se sami zavedajo, da bodo z dodatnim znanjem bolj uspešni, tako pri nadaljnjem šolanju, pri kasnejšem iskanju zaposlitve kot tudi na splošno v vsakdanjih življenjskih situacijah.

V nekaterih strokovnih krogih obstajajo namreč pomisleki o sedanjem izobraževalnem sistemu, ki naj bi bil le eden od načinov omejevanja mišljenja, in sicer z namenom, da bi ljudje postali še bolj vodljivi in bi se tako dalo z njimi manipulirati. Zavedamo se, da se morajo učenci učiti ogromno nepomembnih vsebin, ki so same sebi namen, pa vendarle obremenjujejo njihov um, pomembne vsebine pa velikokrat učenci poiščejo kar sami, največkrat s pomočjo spletnih strani.

Za učni proces v celoti oziroma za pridobivanje znanja bi bilo dobro, če bi se vanj vključevalo čim več vsebin, ki sedaj

sodijo k t. i. neformalnemu učenju. Morda bi bilo potrebno v učne načrte vpeljati tudi nove metode poučevanja, kot je npr. izkustveno učenje.

TUDI NA OŠ NEZNANIH TALCEV DRAVOGRAD UČENCE UČIMO ZA ŽIVLJENJE

Na naši šoli se daje velik poudarek sodelovanju z lokalnimi društvi, organizacijami in na splošno spoznavanju domačega okolja ter uvajanju in soustvarjanju številnih projektov, saj je tako razvoj posameznika kot tudi napredek naše družbe odvisen od vrednot, ki jih cenimo in živimo ter predajamo naslednjim rodovom.

V letošnjem šolskem letu se je naša šola priključila evropskemu projektu, razpisanim na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport z naslovom Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih za razvoj enakih možnosti in spodbujanje socialne vključenosti – krajše SKK, v okviru katerega potekajo na šolah in vrtcih dejavnosti za dvig socialnega in kulturnega kapitala otrok in učencev pa tudi zaposlenih. Pri izvajanju dejavnosti in sodelovanju z okoljem smo povezani v mrežo koroških šol, in sicer z Gimnazijo Ravne na Koroškem, OŠ Prežihovega Vornanca Ravne na Koroškem in OŠ Juričevega Drejkca Ravne na Koroškem.

Ugotovili smo, da nas najbolj označuje moto *VZORNIKI SO ZAKON*, s katerim želimo poudariti vpliv vzornikov – prostovoljcev, ki so lahko tako otroci iz vrtca kot vrstniki –osnovnošolci, srednješolci ali pa odrasli. Gre seveda za vzajemne vplive, hkrati s tem pa se dviga in krepi socialni in kulturni kapital vsakega posameznika, kar se kaže v kompetenci načrtovanja, vodenja, socialnega vživljanja v situacije drugačnih itd.

VNAŠANJE ZUNANJEGA VSAKDANA V ŽIVLJENJE NAŠE ŠOLE Z NEKAJ PRIMERI DEJAVNOSTI

Naša šola s številnimi sodelovalnimi dejavnostmi v utrip in življenje šole vnaša tudi zunanji vsakdan. Gre torej bolj ali manj za obšolske, dodatne dejavnosti, ki so enkratne ali jih izvajamo le občasno. Vse bolj pa izbiramo takšne dejavnosti, za katere si želimo tako učenci kot učitelji, da bi postale tradicionalne. Veliko smo jih že uspešno izpeljali, nekaj pa jih načrtujemo še v naslednjih mesecih.

Vsaki izvedeni dejavnosti sledi evalvacija, običajno v obliki pogovora z učenci. Doslej smo bili oboji zadovoljni in si želimo še več takšnih sodelovanj.

- Na dan evropskih jezikov – 26. septembra smo na šoli gostili dijake z Gimnazije Ravne na Koroškem. Devetošolcem so predstavili 5 evropskih jezikov in dodatno latinščino. Naše učence so ozavestili o pomembnosti učenja tujih jezikov ter jih navdušili za učenje. Dejavnost je bila sicer enkratna, vendar so bili vsi, tako učenci in dijaki kot tudi učitelji mnenja, da bi morala takšna predstavitev potekati na šoli večkrat oziroma vsako leto. Učenci so se na ta dan naučili precej tujih besed in fraz ter vidno navdušeni razpravljali s sošolci, katere tuje jezike bi se najraje učili.

- S pričetkom letošnjega šolskega leta smo se na šoli odločili, da bomo **prenovili šolsko avlo in uredili okolico šole**. Učenci so skupaj z dijaki Srednje lesarske šole Slovenj Gradec ob pomoči mentorjev sami načrtovali in izvajali prenovo šolske avle. Postavili so nove lesene klopi z mizo v kotičku za dežurnega učenca. Učenci 4. in 5. razredov pa so se odločili, da bodo s pomočjo razredničark in vrtnarke iz bližnje cvetličarne uredili okolico šole. Pred vhodom v šolo so v mesecu septembru opleli okrogle gredice in posadili čebulice spomladanskih cvetlic. Za gredice skrbijo skozi celo šolsko leto.

- **Sodelovanje naših učencev z Domom starostnikov Črneče** poteka že vrsto let. 1. oktobra, na mednarodni dan starejših je nekaj učencev obiskalo stanovalce Doma starostnikov Črneče. Skupaj so ta dan proslavili s krajšo prireditvijo

in druženjem. Učenci jih v šolskem letu obiščejo še ob drugih priložnostih, in sicer jim v mesecu decembru pomagajo izdelati okraske za jelko, v februarju sodelujejo na prireditvi ob kulturnem dnevu, obiščejo jih še ob pustu, za veliko noč jim pomagajo barvati pirhe, v mesecu juniju pa se udeležijo njihovega tabora. Skupaj izvajajo različne dejavnosti in tako pripomorejo h krepitvi medgeneracijskega sodelovanja.

- Na šoli poteka **usposabljanje učencev za medvrstniško mediacijo**, v kateri se urijo štiri osmošolke, z namenom reševanja sporov znotraj šolskih klopi. Bodoče učenke –mediatorke kažejo veliko navdušenja nad večino. Mediirale so že pri nekaj sporih in bile pri mediaciji uspešne. Sprte učenke so po mediaciji odšle

zadovoljne, ker so bile slišane in imele možnost izraziti svoje težave in mnenje. Najpomembnejše pa se jim je zdelo, da so prišle do sprejemljivih rešitev za vse udeležence spora same, brez kakršnegakoli prigovarjanja ali prisile. Mediacija se bo izvajala po potrebi skozi celo šolsko leto. Usposabljanja smo se lotili z namenom izboljšanja šolske klime ob spreminjanju stališč, vrednot, prepričanj in spodbujanju konstruktivne komunikacije med učenci, v upanju, da bodo na tak način komunicirali tudi kasneje v življenju.

- Uvedli smo nekaj novosti oziroma **dodatnih dejavnosti za dvig bralne kulture**. Učenci PŠ Črneče so izbrali učenko, ki ji je zaupana vloga knjižničarke, prvošolci vsak teden posvetijo en dan branju

z babicami, dijaki Gimnazije Ravne pa na bralni uri enkrat tedensko pomagajo učencem z bralnimi težavami. V decembru so četrto- in petošolci brali pod zvezdami. Na bralno noč so povabili nekaj odraslih vzornikov branja, med njimi tudi ravnateljico, policista, gasilca, županjo ... Že vrsto let uspešno poteka sodelovanje šole s Splošno knjižnico Dravograd, letos pa smo z njihovo knjižničarko posebej uvedli bralne urice tudi na naši šoli. V aprilu bomo skupaj pripravili še prireditev ob podelitvi nagrad zlatim bralcem naše šole, pri čemer bomo k sodelovanju povabili še Literarno društvo Beseda, Javni zavod Dravit in Občino Dravograd.

- Pričeli smo **sodelovati z lokalno neprofitno organizacijo Zadrugo do brote Dravograd**. Učenci so se v oktobru seznanili z recikliranjem starega tekstila, iz katerega lahko ponovno izdelamo nove, uporabne izdelke. Še naprej bomo gradili na ozaveščanju vrstnikov in drugih krajanov, izvedli zbiralno akcijo, likovni natečaj z idejami za kreiranje novih tekstilnih izdelkov ... Sodelovanje bo potekalo skozi celo šolsko leto in bo trajno.

- Za **prostovoljno sodelovanje z gimnazijci** smo se odločili z namenom pomagati depriviligiranim učencem pri učenju, branju in svetovanju v okviru

oddelčnih ur oziroma v obliki debate ali okrogle mize. Z njimi imamo namen tudi kdaj aktivno in koristno preživeti prosti čas, npr. v obliki športnega udejstvovanja. Dijaki seznanjajo devetošolce s prednostmi in pastmi prehoda iz osnovne šole v srednjo ter s spremembami v preživljanju prostega časa pa tudi o različnih vsakdajšnjih temah, kot so zasvojenost z računalniškimi igravicami, kako premagati tremo pred nastopom, o vzornikih v glasbi, športu, o zanimivih knjigah ... Pred kratkim se je na naši šoli zaključila skupna debata o današnjih družbenih razmerah v okviru šolskega otroškega parlamenta.

- V maju se bodo naši učenci v okviru turističnega krožka preizkusili še kot **turistični vodiči po domačem mestu**, ko bodo po Dravogradu popeljali učence s posebnimi potrebami z OŠ Juričevega Drejkca z Raven na Koroškem in jim predstavili kraj z znamenitostmi.

ZA ZAKLJUČEK

Šolski sistem se delno sicer spreminja in teži k temu, da imajo naši učenci pretežno vse pogoje za razvoj, žal pa vse to prinaša na drugi strani naraščanje sebičnosti, brezobzirno tekmovalnost in vse bolj teži k pomembnosti materialnega in potrošniškega načina življenja.

Bolj bi se morali zavedati, da šolski sistem, ki le uči in informira, ne vzgaja družbeno odgovornih posameznikov.

Učenje za življenje je vsekakor del šolskega kurikula in prepleteno z učnim načrtom oziroma obravnavo šolske snovi, seveda pa je od vsakega učitelja posebej odvisno, kako spretno učence spodbuja k raziskovanju, inovativnosti, ustvarjalnosti, vključevanju v okolje in kako močan je njegov zgled, predvsem tudi pri uvajanju vrednot, kot so znanje, pravičnost, poštenost, delavnost, spoštovanje, ohranjanje narave in okolja, strpnost ... in kako zna s svojim navdušenjem motivirati učence, da razmišljajo s svojo glavo.

Ker ima otrok v današnji družbi veliko več dostopa do informacij v primerjavi s prejšnjimi generacijami, je pomembno, da se tudi učitelji vseskozi trudimo dodatno izobraževati in dopolnjevati svoje znanje, da smo se pripravljene učiti celo od svojih učencev. Obstaja namreč neizpodbitno dejstvo, da se ljudje učimo celo življenje.